

Tomáš Goláň: Senát není zkosnatělý, je plný skvělých lidí

Vstup zlínského daňového experta Tomáše Goláně do vrcholné politiky byl rychlý a překvapivý. Do senátu byl zvolen v roce 2018 v doplňovacích volbách poté, co na svůj post rezignoval František Čuba. Letos na podzim se chystá svůj mandát obhajovat.

„Když jsem do senátu přišel, myslel jsem si, že je nepružný a zkosnatělý. Byl jsem mile překvapený tím, že je to jinak, že je plný skvělých pracovních lidí, s nimiž je radost spolupracovat. Chci, aby lidé věděli, jak skvělá a důležitá instituce to je,“ říká zlínský senátor.

V senátu působíte už přes rok a půl. Jaké jsou vaše zkušenosti?

Pokud má někdo racionální názor, kvalitní pozměňovací návrh nebo jiné dobré nápady na zlepšení, není problém je prosadit, protože lidé v senátu jsou chytrí, umí vás vyslechnout a přijmout argumenty. Senát totiž není o stranách, ale o lidech. Jsou to osobnosti, které už něco dokázaly ve svých oborech a když přijdou do senátu, tak se z toho nerozspou. Další věc, která mě příjemně překvapila, je pracovitost senátorů. Jen se o tom moc neví. Senát tím možná i trochu trpí, protože kvůli práci není čas na to, aby si senátoři dělali reklamu. Máme jen 30 dní času na projednání zákonů, které přijdou ze sněmovny. To je velice krátká doba. Senátoři opravdu makají, jiní o tom jen kecají.

Mnozí si možná stále myslí, že senát je nadbytečný luxus. Proč je důležitý?

Senát je demokratická pojistka. A to je velká pravda. Senátní výbory a zasedání řeší spoustu zákonů, které projdou ze sněmovny a jsou nedotažené. Hlavní problém tkví

v tom, že máme prakticky nefunkční vládu. Umí se dobře postarat jen o vlastní marketing. Ale řízení státu nebo kvalitní legislativa? Nedovedete si představit, jaké zmatečné věci se k nám do senátu dostávají. Každý důležitý zákon by měl být návrhem vládním. To znamená, že by měl projít standardním procesem přes legislativní radu vlády, všechny dotčené organizace, spolky a odbornou veřejnost, která se k tématu

„Vytvořili jsme bezplatnou právní poradnu pro lidi, kteří mají problémy se státní správou a různými institucemi. Poskytujeme lidem právní služby, protože s úřady se bojuje velmi těžce.“

vyjadřuje. Proběhne připomínkování a z něj vzejde zákon a k němu řádná důvodová zpráva. Pak se o tom teprve hlasuje ve sněmovně a senátu. Ale to se vůbec neděje. Na minulém zasedání jsme měli přes polovinu zákonů, které nebyly z dílny vlády, ale přímo poslanců.

Poslanci ale přece mají zákonodárnou iniciativu...

Jistě. To ovšem má logiku u opozičních poslanců, kteří nemají zástupce ve vládě. Takovou poslaneckou iniciativu naprosto chápu. Ale proč vládní poslanci? Samotná

vláda je dnes impotentní, bez schopnosti tvořit zákony. To je špatně a kvalita zákonů tomu odpovídá. Když se dostanou k nám do senátu, nacházíme v nich spousty chyb, které se snažíme napravit pozměňovacími návrhy. Pokud jsou naše návrhy nepolitické a odborně podložené, je velká šance, že projdou nejen v senátu, ale i ve sněmovně. I když mnohdy je sněmovna odmítne jen proto, že je vytvořil senát, na který se poslanci dívají tak trochu skrz prsty. Ale neplatí to vždy, mně se například na poslední schůzi sněmovny podařilo prosadit můj pozměňovací návrh, který se týkal zákona o obchodních korporacích a byl přijat ve sněmovně 152 hlasy.

Druhá důležitá funkce je ústavní...

Bez senátu nelze měnit ústavu a to je skutečně velmi důležité. Naše ústava je napsaná srozumitelně, je krátká, není zaplevelená nadbytečnými výrazy a zbytečnými odkazy, je to náš základní zákon. Nejsem příznivcem toho, aby se do tak důležitého dokumentu zasahovalo. A díky senátu to ani není jednoduché. Senát také schvaluje ústavní soudce. A co je důležité, nelze jej rozpustit, což je trnem v oku autoritářských politiků, kteří by chtěli mít nejen vládu nad sněmovnou, ale nad celou republikou. Díky senátu ji ovšem nikdy nezískají. V okamžiku, kdy někdo rozpustí sněmovnu, tak okamžitě přebírá zákonodárnou iniciativu právě senát.

Senátoři se navíc obměňují postupně...

I způsob volby senátorů brání tomu, aby se výrazně projevil nějaké krátkodobé populistické tendence ve společnosti. Každé dva roky se mění jen třetina senátorů,

nikoliv všichni najednou. Pokud by přišel – obrazně řečeno – nějaký nový Hitler, který by zmanipuloval celou republiku, tak celý senát najednou nemá šanci ovládnout.

A není senát zbytečně drahý?

Senátorů není zdaleka tolik, jako poslanců. Je nás jen 81, poslanců je 200. Náklady na senát jsou velmi střídmé s ohledem na to, nač se dnes v této zemi plýtvá prostředky. Senát dokonce obvykle ani nevyčerpá celý svůj přidělený rozpočet a každoročně spoustu peněz vrací do státní pokladny.

Pokud vím, vy jste se dokonce vzdal senátorského platu...

Hned od začátku jsem se rozhodl celý svůj senátorský plat dávat na bohubilé účely různým spolkům. Nechci si na ty peníze zvyknout a být závislý na tom, jestli budu znovu zvolený. Žiju z příjmů své firmy.

Před zvolením jste říkal, že budete usilovat o to, aby se o senátu mezi lidmi více vědělo...

Když jsem do senátu přišel, začal jsem o dění v něm referovat na Facebooku. Byl z toho obrovský poprask, senátoři na to nebyli zvyklí, byli na mě našťvaní a měli tendence to řešit. Dnes dávají příspěvky na sociální síť takřka všichni a je to dobře. Vnímám jako svůj přínos, že se mi podařilo tímto způsobem senát otevřít veřejnosti. Je teď více vidět a ví se o něm. Chci, aby lidé věděli, jak skvělá a důležitá instituce to je. Proto zvu do senátu také školy – a to nejen ze svého volebního obvodu, ale z celého kraje, z celé Moravy. Děti jsou naše budoucnost a měly by fungování senátu znát a vidět, kde vznikají zákony. Pociťt tu atmosféru, v níž se dobře pracuje.

Proč se atmosféra v senátu liší od sněmovny?

Senátoři se více řídí rozumem, nikoliv svou stranickou příslušností. To je dáno také systémem volby. Člověk jde se svým obličejem a zkušenostmi na trh, celá kampaň je o něm. Strana je jen podpůrný prostředek. Myslím, že senátoři si to dobře uvědomují. Stranický klíč se řeší třeba při volbě předsedy a obsazování důležitých postů, kdy je důležitá politická vyváženost. Když se ovšem podíváte na jiná hlasování, málokdy uvidíte v jednotlivých klubech stejný názor. To je v poslanecké sněmovně nemyslitelné.

Jaké profese jsou mezi senátory zastoupené?

Senát je tvořen lékaři, učiteli a hlavně lidmi z místní politiky, jako jsou starostové.

a mnohdy nezákonný postup neuvěřitelně rozčiluje. S obavami pořád čekám, s čím zase finanční úřady přijdou, někdy jsou to opravdu věci, nad kterými zůstává rozum stát.

Může mít práce senátora nějaký přímý dopad na jeho region?

Lidé si myslí, že když si zvolí svého senátora, že jim zachrání celý region. Ale jeho možnosti jsou velmi omezené. Jste zákonodárce, můžete sice lobbovat, chodit za ministry a dalšími politiky, ale ve vaší pravomoci opravdu není pomáhat regionu, ale pracovat pro celý národ. V regionální politice můžete věci ovlivňovat nepřímo například tím, že se budete zajímat o to, jaké nepravosti se u vás dějí, budete na ně upozorňovat a pracovat na jejich nápravě. Vytvořili jsme bezplatnou právní poradnu pro lidi, kteří mají problémy se státní správou a různými institucemi. Poskytujeme lidem právní služby, protože s úřady se bojuje velmi těžce. Nejvyšší kontrolní úřad dokonce uvádí, že ve výkonnosti veřejného sektoru se radíme až na 97. příčku, tedy za země, jako jsou Moldávie, Ukrajina či Rumunsko. Je ostudné, když za vámi přijde pro pomoc někdo, koho vyhodí ze sociálky, ale když na ten úřad přijdu já nebo moje asistentka, najednou daný problém vyřešit lze. To není moje vítězství, to je ostuda státní správy.

Kde kdo před volbami slibuje, že všechny problémy hned vyřeší. Změnit něco zásadního v systému veřejné správy ale jde jen velmi pomalu a těžce...

Vrcholoví politici nevidí za hranice svého mandátu a jde jim jen o body u svých voličů. Důležité problémy se lepí narychlo různými záplatami, které fungují jen krátkodobě nebo vůbec, ale na oko vypadají efektně a mají mediální popularitu. Nikoho nezajímá, že kvůli takovým nepromyšleným změnám se může systém rozkolísat a ztratit rovnováhu. Systémová opatření chybí úplně, vždy se řeší jen věci vytržené z kontextu, protože něco zrovna hoří. Podstatné věci, které jsou nepopulární nebo nesnadno řešitelné, se stále odkládají. Ať už jde o problémy se suchem a kůrovcem nebo důchodovou reformu.

Dokonce tam máme jednoho hejtmana – a zrovna z našeho kraje. Nemyslím si, že je to dobře. Jsou to náročné a zodpovědné funkce, nelze je dělat dohromady. Logicky budete senát zanedbávat, protože jako starostu nebo hejtmana vás nikdo nezastoupí, kdežto senátorů je dalších 80. Je to důkaz nedostatku osobností v naší politice. Senátu také chybí více lidí s větším právním povědomím.

Daňovému poradenství se už nevěnujete?

Snažím se naplno věnovat senátu. Když děláte dobrou věc, baví vás to a nabíjí. Před Vánoci jsem měl několik pozměňovacích návrhů zákonů v oblastech, v nichž jsem silný. Ať už jde o daně nebo legislativu o obchodních korporacích. Prošly senátem i ve sněmovně. Když se věci pojímou nepoliticky, odborně a racionálně, tak to zafunguje. Ještě pořád ale dělám náročnější daňové případy, především správní žaloby na finanční úřad, protože mě jeho arogantní

Daňová osobnost roku

Tomáš Goláň převzal 5. února v Praze ocenění **Daňová osobnost roku**. Odborná porota ji uděluje lidem, kteří svým působením dokázali pozitivně přispět v tomto odvětví.

Soutěž **Daňář & Daňová firma roku** pořádá společnost Wolters Kluwer. Je to jediná soutěž tohoto typu v Česku. Nyní proběhl už desátý ročník. Cílem je vybrat nejlepší daňové specialisty, osobnosti a zvolit nejvstřícnější pracoviště finančních úřadů.

Kdo je Tomáš Goláň

Daňový expert ze Zlína. Do povědomí se v posledních letech dostal především jako obhájce obětí finanční správy. Jako první upozorňoval na rozsáhlé zneužívání zajišťovacích příkazů, kterými finanční úřady často neoprávněně likvidovaly některé podnikatele.